

Bruksela, 2 grudnia 2016 r.
(OR. en)

15108/16

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0381 (COD)

ENER 416
ENV 756
TRANS 477
ECOFIN 1152
RECH 341
IA 125
CODEC 1797

WNIOSEK

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	1 grudnia 2016 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2016) 765 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2016) 765 final.

Załącznik: COM(2016) 765 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.11.2016 r.
COM(2016) 765 final

2016/0381 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2016) 408 final}
{SWD(2016) 409 final}
{SWD(2016) 414 final}
{SWD(2016) 415 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

- **Przyczyny i cele wniosku**

Zasada „efektywność energetyczna przede wszystkim” jest kluczowym elementem unii energetycznej i właśnie tę zasadę wprowadza w praktyce niniejszy wniosek.

Jednym ze sposobów poprawy efektywności energetycznej jest wykorzystanie ogromnego potencjału dotyczącego przyrostu efektywności energetycznej w sektorze budynków, który jest największym użytkownikiem energii w Europie zużywającym 40 % energii końcowej. Około 75 % budynków charakteryzuje się niską efektywnością energetyczną; w poszczególnych państwach członkowskich jedynie 0,4–1,2 % zasobów budynków podlega renowacjom każdego roku.

Głównym celem niniejszego wniosku jest przyspieszenie efektywnych kosztowo renowacji budynków, co jest opcją korzystną dla całej gospodarki UE. Zasadniczo europejski sektor budownictwa ma potencjał reagowania na szereg wyzwań gospodarczo–społecznych, np. zatrudnienie i rozwój gospodarczy, urbanizacja, cyfryzacja, zmiany demograficzne oraz energia i zmiany klimatu.

Sektor budownictwa odpowiada za 9 % europejskiego PKB i znajduje w nim bezpośrednie zatrudnienie 18 milionów osób. Działalność w zakresie budownictwa obejmująca renowacje i modernizacje zwiększające efektywność energetyczną daje prawie dwa razy większą wartość niż budowa nowych budynków, a MŚP wnoszą ponad 70 % wartości dodanej w sektorze budynków¹.

Zgodnie z powyższymi celami we wniosku zaktualizowano dyrektywę w sprawie charakterystyki energetycznej budynków² poprzez:

- integrację długoterminowych strategii renowacji (art. 4 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej), wspieranie mobilizacji finansowania i tworzenie klarownej wizji na rzecz dekarbonizacji zasobów budynków do roku 2050;
- stymulowanie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych i inteligentnych technologii w celu zapewnienia efektywnej eksploatacji budynków; oraz
- uproszczenie przepisów, w przypadku gdy nie przyniosły one spodziewanych wyników.

Bardziej konkretnie, we wniosku wprowadza się i automatykę budynków i systemy sterowania jako rozwiązanie alternatywne dla fizycznych przeglądów i zachęca do powszechnego wprowadzania infrastruktury koniecznej na potrzeby elektromobilności (z ukierunkowaniem na duże budynki handlowe i z wyłączeniem budynków publicznych i MŚP), a także wprowadza się wskaźnik inteligentnego działania w

¹ Termomodernizacja: atut na potrzeby nowego otwarcia w Europie, 2015 r., JRC.

² Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13.

celu oceny technicznej gotowości budynku do prowadzenia interakcji z użytkownikami i siecią oraz efektywnego energetycznie postępowania. Niniejsza aktualizacja dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków spowoduje również wzmocnienie połączeń pomiędzy finansowaniem publicznym renowacji budynków i świadectwami charakterystyki energetycznej oraz zapewni zachęty do zwalczania ubóstwa energetycznego poprzez renowację budynków.

Budynki o lepszej charakterystyce energetycznej zapewniają swoim użytkownikom wyższe poziomy komfortu i dobrostanu oraz powodują poprawę stanu zdrowia poprzez zmniejszanie śmiertelności i umieralności. Mieszkania o odpowiednim poziomie ogrzewania i wentylacji łagodzą negatywne skutki dla zdrowia powodowane przez wilgoć, szczególnie w podatnych grupach, takich jak dzieci i osoby starsze oraz osoby z wcześniej występującymi chorobami.

Charakterystyka energetyczna budynków ma również poważny wpływ na dostępność cenową budynków i ubóstwo energetyczne. Oszczędności energii i poprawa efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych umożliwiłyby wielu gospodarstwom domowym wyjście z ubóstwa energetycznego. Niniejszy wniosek może przyczynić się do zlikwidowania ubóstwa energetycznego od 515 tys. do 3,2 mln gospodarstw domowych w UE (z całkowitej liczby 23,3 mln gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym – Eurostat).

Aby zapewnić, że niniejszy wniosek będzie miał maksymalny wpływ, inicjatywa „inteligentne finansowanie na rzecz inteligentnych budynków” przyczyni się do zmobilizowania i uwolnienia prywatnych inwestycji na większą skalę. Opierając się na planie inwestycyjnym dla Europy, w tym na Europejskim Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych i na europejskich funduszach strukturalnych i inwestycyjnych, inicjatywa ta będzie wspierać efektywne wykorzystanie środków publicznych, będzie wspierać promotorów i inwestorów w zakresie doprowadzania do realizacji dobrych pomysłów poprzez większą pomoc na rzecz rozwoju większej liczby projektów i mechanizmy agregacji projektów. Finalnie inicjatywa „inteligentne finansowanie na rzecz inteligentnych budynków” przyczyni się do umacniania zaufania i przyciągnięcia większej liczby inwestorów na rynek efektywności energetycznej.

Niniejszy wniosek uwzględnia wyniki przeglądu opierającego się na szeroko zakrojonych konsultacjach publicznych, badaniach i spotkaniach oraz jest wspierany ewaluacją i oceną skutków.

W niniejszym wniosku ujęto tylko te przepisy dyrektywy, które muszą zostać zaktualizowane, by odzwierciedlać ramy czasowe do 2030 r.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

W ewaluacji przeprowadzonej przed tym przeglądem stwierdzono, że dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków jest spójna z innymi aktami prawnymi UE. Wniosek jest również spójny z innymi elementami pakietu „czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, takimi jak nowe rozporządzenie dotyczące zarządzania oraz aktualizacja przepisów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych. Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków przyczyni się bezpośrednio do realizacji celu dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej polegającego na zwiększeniu efektywności energetycznej o 30 % do roku 2030. Uzupełnia ona środki, które państwa członkowskie mają obowiązek przedsięwziąć na mocy dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej oraz unijnych przepisów dotyczących efektywności energetycznej produktów. Ekoprojekt i przepisy

dotyczące etykietowania energetycznego ustanawiają wymogi w zakresie efektywności energetycznej *produktów związanych z budynkami*, takich jak kotły, natomiast państwa członkowskie określają minimalne wymogi dotyczące charakterystyki energetycznej zainstalowanych (zmodernizowanych lub wymienionych) *elementów budynków* w swoich krajowych kodeksach budowlanych. W skład elementów budynków wchodzi zwykle szereg produktów, np. system ogrzewania składa się z kotła, rur i elementów sterowania. Spójność zapewnia się dla poszczególnych przypadków w ramach procesu opracowywania konkretnych środków wykonawczych dotyczących ekoprojektu lub etykietowania energetycznego, mając na uwadze wymogi dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Podjęto na przykład decyzję o nieustanawianiu wymogów dotyczących ekoprojektu w odniesieniu do izolacji cieplnej, gdyż zostały one już odpowiednio uwzględnione poprzez wdrożenie dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków w poszczególnych krajach.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawę dla dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków stanowi art. 194 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który zapewnia podstawę prawną dla polityki Unii na rzecz promowania efektywności energetycznej i oszczędności energii. Ponieważ Traktat zawiera konkretną podstawę prawną dotyczącą energii, należy z niej skorzystać w przypadku niniejszego wniosku.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Istnieje kilka powodów, dla których wspólne podejście UE jest korzystne.

Po pierwsze, wartość dodana wynikająca z podjęcia kwestii charakterystyki energetycznej budynków na poziomie UE polega przede wszystkim na tworzeniu rynku wewnętrznego, wspieraniu konkurencyjności UE i wykorzystaniu synergii z polityką przeciwdziałania zmianie klimatu i modernizacji krajowych przepisów w sektorze budynków w całej UE.

Po drugie, sektor finansowy wymaga większej porównywalności pomiarów charakterystyki energetycznej w całej UE. Instytucje finansowe wskazały jasno, że konieczne są działania zarówno na szczeblu krajowym/lokalnym, jak i unijnym w celu zwiększenia efektywności inwestycji publicznych i prywatnych oraz wspierania rozwoju atrakcyjnych produktów finansowych na rynku.

Po trzecie, chociaż poszczególne państwa mają różne wymogi określone w kodeksach budowlanych, różne typologie konstrukcyjne oraz różne warunki lokalne i klimatyczne, występują również użytkownicy ponadnarodowi. Właściciele sieci placówek usługowych (np. supermarketów lub hoteli) wnioskowali o wprowadzenie bardziej jednolitych i porównywalnych metod certyfikacji charakterystyki energetycznej budynków.

Działania UE prowadzą ostatecznie do modernizacji krajowych przepisów w sektorze budynków, otwierając coraz większe rynki dla produktów innowacyjnych i umożliwiając obniżanie kosztów. Przed przyjęciem w 2002 r. dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków wiele państw członkowskich nie miało w swoich przepisach i kodeksach budowlanych wymogów dotyczących efektywności energetycznej ani instrumentów wsparcia. W wyniku przyjęcia dyrektyw w 2002 i 2010 r. wszystkie państwa

członkowskie mają obecnie w swoich kodeksach budowlanych wymogi w zakresie efektywności energetycznej. Przyjęcie w 2010 r. dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków doprowadziło do znaczącej modernizacji krajowych kodeksów budowlanych poprzez wprowadzenie koncepcji optymalnych kosztów, a następnie przyjęcie wymogów dotyczących niemal zerowego zużycia energii.

Proponowane zmiany są zgodne z zasadą pomocniczości, a państwa członkowskie zachowają taką samą elastyczność jak obecnie, pozwalającą na dostosowanie do uwarunkowań krajowych i warunków lokalnych (np. rodzaj budynku, klimat, koszty porównywalnych technologii opartych na odnawialnych źródłach energii i dostępność, optymalna kombinacja ze środkami po stronie popytu, gęstość zabudowy itp.).

- **Proporcjonalność**

Zgodnie z zasadą proporcjonalności proponowane zmiany nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Jak wyjaśniono powyżej, polityki UE w zakresie efektywności energetycznej były rozwijane w sposób rozważny, przy ograniczaniu interwencji do obszarów, w których jest to konieczne do osiągnięcia celów w zakresie efektywności energetycznej. Kwestia ta została omówiona w sekcji 3 oceny skutków. Zakres zmian jest ograniczony do aspektów, które wymagają podjęcia działań przez UE.

- **Wybór instrumentu**

Dyrektywa jest odpowiednim instrumentem zapewniającym wypełnienie obowiązków przez państwa członkowskie przy jednoczesnym pozostawieniu im marginesu swobody umożliwiającego dostosowanie do różnych uwarunkowań krajowych i regionalnych. Rozporządzenie nie uwzględniałoby powyższego elementu elastyczności. W trakcie konsultacji kilka państw członkowskich i zainteresowanych stron wyraźnie zaznaczyło, że takie połączenie egzekwowania prawa i elastyczności jest optymalnym rozwiązaniem i właściwym narzędziem polityki w tej dziedzinie.

Ponadto ze względu na fakt, że niniejszym wnioskiem wprowadza się zmiany do obowiązującej dyrektywy, dyrektywa zmieniająca jest jedynym właściwym instrumentem.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post obowiązującego prawodawstwa**

Z ewaluacji wynika, że dyrektywa jest skuteczna i osiąga swoje cele ogólne i szczegółowe. Dotychczasowe wykonanie wykazuje ogólnie dobre wyniki w zakresie czterech pozostałych kryteriów poddanych analizie: efektywności, odpowiedniości, spójności i wartości dodanej dla UE.

W ewaluacji przedstawiono następujące najważniejsze ustalenia i wnioski dotyczące wykonania i zakresu usprawnień funkcjonowania niektórych przepisów oraz wykorzystania postępu technicznego w celu przyspieszenia dekarbonizacji budynków.

Kluczowe wnioski

Istnieją dowody potwierdzające dodatkowe oszczędności energii końcowej w 2014 r. wynoszące 48,9 Mtoe w porównaniu z poziomem odniesienia z 2007 r. zawartym w dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Uzyskane oszczędności dotyczyły głównie zakresu dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (ogrzewania i chłodzenia pomieszczeń oraz ciepłej wody użytkowej), a ich znaczną część można przypisać czynnikom, na które mają wpływ działania objęte polityką.

Oszczędności na poziomie 48,9 Mtoe uzyskane w 2014 r. wydają się zatem zgodne z oceną skutków z 2008 r. uzasadniającą dyrektywę w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, w której oszacowano, że wspomniana dyrektywa przyniesie do 2020 r. oszczędności energii końcowej na poziomie 60–80 Mtoe.

Z ewaluacji wynika, że ogólna struktura dyrektywy łącząca minimalne wymogi z certyfikacją sprawdza się w szczególności w przypadku nowych budynków. Wybór metody optymalizacji kosztów w celu ukierunkowania obowiązujących krajowych wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej na opłacalne poziomy okazał się skutecznym podejściem.

Cele określone dla wszystkich nowych budynków, zmierzające do osiągnięcia niemal zerowego zużycia energii do 2020 r., zapewniają nieulegającą dezaktualizacji wizję dla tego sektora, a zainteresowane strony zostały odpowiednio zmotywowane. Jednak ten sam poziom ambicji nie występuje w odniesieniu do istniejących budynków.

W sektorze budynków nadal występuje zatem znaczny potencjał w zakresie opłacalnych oszczędności energii. Zwiększenie poziomu, jakości i efektywności renowacji budynków jest największym wyzwaniem na nadchodzące dziesięciolecie. Długoterminowe strategie renowacji opracowane przez państwa członkowskie na podstawie art. 4 dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków powinny doprowadzić do podniesienia wskaźników renowacji poprzez mobilizację finansowania i inwestycji w renowację budynków. Strategie te powinny obejmować klarowną wizję z perspektywą do roku 2030 i roku 2050, wysyłając wystarczające sygnały rynkowe gospodarstwom domowym właścicielom/zarządcom budynków, przedsiębiorstwom oraz inwestorom.

Certyfikacja dotycząca charakterystyki energetycznej budynków zapewnia sterowany popytem sygnał rynkowy ukierunkowany na energooszczędne budynki i umożliwia osiągnięciu celu, jakim jest zachęcanie konsumentów do kupowania lub wynajmowania bardziej energooszczędnych budynków. Z ewaluacji wynika jednak, że w kilku państwach członkowskich krajowe systemy certyfikacji i niezależne systemy kontroli znajdują się nadal na wczesnym etapie opracowywania, a ich przydatność mogłaby być lepsza.

Ze względu na zróżnicowanie i rozdrobnienie łańcucha wartości sektora budynków wyzwaniem pozostaje uzyskanie wiarygodnych danych na temat charakterystyki budynków, wykorzystania energii oraz skutków finansowych renowacji pod względem oszczędności lub wartości aktywów. Ten ogólny brak danych przynosi negatywne skutki w zakresie postrzegania przez rynek potencjału oszczędności energii zasobów budynków w UE, a także w zakresie egzekwowania, monitorowania i ewaluacji dyrektywy. Obecne rejestry/bazy danych świadectw charakterystyki energetycznej mogą być podstawowym instrumentem wzmocnienia przestrzegania przepisów, poprawy znajomości zasobów budowlanych i lepszego informowania decydentów oraz wspierania decyzji podejmowanych przez uczestników rynku.

Możliwości poprawy

W ewaluacji zidentyfikowano dość ograniczoną liczbę nieprawidłowości regulacyjnych. Możliwe jest jednak dalsze uproszczenie i usprawnienie przestarzałych wymogów, a także poprawa ich przestrzegania poprzez szczegółowe dopracowanie obowiązujących przepisów i ich lepsze powiązanie ze wsparciem finansowym. Występuje ponadto potrzeba zmodernizowania dyrektywy w świetle postępu technicznego i zwiększenia wskaźników renowacji budynków przy jednoczesnym wspieraniu dekarbonizacji budynków w perspektywie długoterminowej.

W ewaluacji określono te aspekty transpozycji do prawa krajowego i wdrożenia na poziomie krajowym, które można dodatkowo dopracować poprzez lepsze egzekwowanie, monitorowanie zgodności i ocenę. Zidentyfikowano również możliwości uproszczenia lub modernizacji przestarzałych przepisów i usprawnienia obowiązujących przepisów w świetle postępu technicznego, co dotyczy w szczególności:

- wymogu oceny technicznych, środowiskowych i ekonomicznych możliwości realizacji wysoko efektywnych systemów alternatywnych zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, który jest w rzeczywistości zdublowany, ponieważ obowiązek, aby wszystkie budynki były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii wyraźnie wymaga oceny dostępnych lokalnie wysoko efektywnych systemów alternatywnych. Taki wymóg określony w art. 6 ust. 1 staje się zbędnym obciążeniem i został zatem usunięty;
- regularnych przeglądów systemów ogrzewania i klimatyzacji zgodnie z art. 14 i 15 dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków zapewniających sprawne działanie budynków w dalszej perspektywie czasowej. Wariant dotyczący środków alternatywnych został odrzucony, ponieważ nie potwierdzono ich skuteczności, i zastąpiony możliwością wprowadzenia elektronicznych systemów monitorowania i sterowania, które uznano za bardziej efektywną kosztowo alternatywę dla przeglądów.

W rzeczywistości postęp techniczny skutkujący bardziej inteligentnymi systemami budynku daje możliwości wspierania bardziej efektywnego wykonania dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, a także tworzy warunki umożliwiające: zapewnienie konsumentom i inwestorom informacji dotyczących eksploatacyjnego zużycia energii; dostosowanie do potrzeb użytkownika; prowadzenie efektywnej i wygodnej eksploatacji budynków; podłączenie do stanowisk ładowania pojazdów elektrycznych; samodzielne magazynowanie energii i wspieranie reakcji popytu na zmodernizowanym rynku energii elektrycznej.

• **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Ewaluację rozpoczęto w czerwcu 2015 r. Objęła ona wcześniejsze i obecne parametry i opierała się na ocenie wyników, rezultatów i skutków dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków w kontekście jej efektywności, skuteczności, przydatności, spójności i wartości dodanej działania na szczeblu UE. Główne źródła informacji to: przegląd literatury, informacje na temat wdrażania obecnych polityk, analizy wcześniejszych działań w zakresie monitorowania i ewaluacji, wkład zainteresowanych stron oraz poszczególne badania i projekty.

Konsultacje z zainteresowanymi stronami przeprowadzono w drodze:

- otwartych internetowych konsultacji publicznych, które odbywały się od dnia 30 czerwca 2015 r. do dnia 31 października 2015 r.;
- bardziej szczegółowych konsultacji z państwami członkowskimi zgodnie z art. 19 dyrektywy, które zorganizowano mianowicie przy okazji posiedzenia dotyczącego skoordynowanego działania w ramach dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków w dniach 26–27 listopada 2015 r. i posiedzenia Komitetu ds. Charakterystyki Energetycznej Budynków w dniu 1 lutego 2016 r.;
- tematycznych warsztatów technicznych poświęconych określonym kwestiom, które odbyły się w okresie od czerwca 2015 r. do stycznia 2016 r.;
- spotkania zainteresowanych stron w dniu 14 marca 2016 r.

Konsultacje internetowe zakończono dnia 31 października 2015 r., a podsumowanie 308 odpowiedzi jest dostępne w internecie³. Ponad połowę (58 %) respondentów stanowiły organizacje, głównie z sektora budownictwa, a drugą co do wielkości grupą (20 %) były przedsiębiorstwa działające w państwach członkowskich. Osoby prywatne, organy publiczne i inne podmioty reprezentowało 7–8 % respondentów.

Ogólnie rzecz biorąc, większość respondentów uważa, że dyrektywą w sprawie charakterystyki energetycznej budynków ustanowiono właściwe ramy na potrzeby poprawy charakterystyki energetycznej budynków i że dyrektywa ta przyczyniła się do wzrostu świadomości na temat zużycia energii przez budynki, a tym samym do przyznania tej kwestii bardziej znaczącej roli w polityce energetycznej. Uznano wkład przedmiotowej dyrektywy w realizację celów w zakresie energii i klimatu w perspektywie roku 2030 i roku 2050. Większość respondentów uważa, że dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków spełniła swoje zadanie, natomiast jedna trzecia jest przeciwnego zdania. Niektórzy respondenci stwierdzili, że jest zbyt wcześnie, aby stwierdzić, w jakim stopniu dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków spełniła swoje zadanie, ponieważ trudno jest wyodrębnić jej skutki. Inni respondenci są zdania, że dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków nie jest tak efektywna, jak mogłaby być, zważywszy na ogromny potencjał poprawy zużycia energii, który nadal posiada sektor budynków.

Negatywne odpowiedzi podawane jako powody ograniczonej skuteczności to: spóźnione i niespójne wdrożenie w państwach członkowskich, niska jakość świadectw charakterystyki energetycznej, powolne upowszechnianie się środków i niski wskaźnik renowacji, a także brak definicji budynków o niemal zerowym zużyciu energii oraz konieczność lepszego wykorzystania instrumentów finansowych. Niektórzy respondenci podkreślają również słaby poziom przestrzegania przepisów i egzekwowania realizacji środków, natomiast inne osoby uznają, że kryzys gospodarczy w sektorze budownictwa spowodował spowolnienie poprawy. Kilku respondentów stwierdziło, że choć dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków była skuteczna w zakresie poprawy charakterystyki energetycznej nowych budynków, to nie zapewniła wystarczających zachęt dla renowacji poprawiających efektywność energetyczną.

• **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

³ Konsultacje publiczne dotyczące ewaluacji dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków – końcowe sprawozdanie podsumowujące, 2015, Komisja Europejska (opracowane przez ECOFYS) <https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/MJ-02-15-954-EN-N.pdf>

Źródłem informacji na temat wdrożenia dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków mogą być również: skoordynowane działanie w ramach dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków⁴, regularny dialog z państwami członkowskimi i prace Komitetu ds. Charakterystyki Energetycznej Budynków.

Skutki projektów finansowanych zgodnie z rozdziałem „Efektywność energetyczna” celu szczegółowego „Bezpieczna, ekologiczna i efektywna energia” w ramach programu „Horyzont 2020” i poprzedzającego go programu „Inteligentna Energia dla Europy” zostały w stosownych przypadkach przeanalizowane⁵ i przywołane.

Oprócz konsultacji przeprowadzonych przez Komisję Europejską w ewaluacji wykorzystano również inne źródła informacji, np. artykuły naukowe zidentyfikowane w wyniku przeglądu literatury.

• **Ocena skutków**

Ocenę skutków przedstawiono dwukrotnie Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej działającej przy Komisji. Projekt z dnia 1 lipca 2016 r. uzyskał pozytywną opinię w dniu 26 lipca. Streszczenie oceny skutków oraz dwie opinie Rady ds. Kontroli Regulacyjnej można znaleźć na stronie internetowej Komisji⁶.

W ocenie skutków rozważono następujące warianty:

Wariant polegający na niewprowadzaniu zmian

Wariant polegający na niewprowadzaniu zmian do dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków oznacza brak dodatkowych środków oprócz tych już istniejących. Wariant ten oznacza, że obecna dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i powiązane z nią instrumenty regulacyjne i pozaregulacyjne będą nadal wdrażane jak obecnie. Podejście to mogłoby zostać uzupełnione o środki mające na celu maksymalizację wpływu dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. W celu poprawy przestrzegania przepisów pomocna może się okazać wymiana dobrych praktyk wspierana przez platformy wymiany (np. skoordynowane działanie). Zakłada się, że w ramach wariantu polegającego na niewprowadzaniu zmian prace te byłyby kontynuowane.

Warianty strategiczne

Większość proponowanych środków można wdrożyć za pomocą prawa miękkiego (wariant I) lub ukierunkowanych zmian (wariant II). Niektóre środki wykraczają poza obecne ramy prawne i wymagałyby gruntownej rewizji obecnej dyrektywy (wariant III).

Wariant I: Poprawa wdrożenia i dalsze wytyczne

W tym wariantcie rozważono zestaw propozycji wzmacniających wdrożenie istniejących ram regulacyjnych bez wprowadzania zmian do dyrektywy. Opiera się on na pracach

⁴ Wdrażanie dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, 2016, skoordynowane działanie w ramach dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

⁵ Dobre praktyki w zakresie efektywności energetycznej, SWD(2016) 404.

⁶ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm#ener

prowadzonych na poziomie UE, krajowym i regionalnym w celu aktywnego wdrożenia dyrektywy. Wariant ten idzie o krok dalej niż wariant polegający na niewprowadzaniu zmian i proponuje prawo miękkie i wytyczne mogące spowodować poprawę wdrożenia i egzekwowania przepisów i zachęcić do stosowania dobrowolnych środków, które nie zostały wykorzystane przez państwa członkowskie.

Wariant II: Poprawa wdrożenia, w tym ukierunkowane zmiany w celu wzmocnienia obecnych przepisów

Wariant ten obejmuje propozycje ujęte w wariantcie I, lecz idzie dalej i wymaga ukierunkowanych zmian obecnej dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków w celu bardziej kompleksowego zaradzenia źródłom problemów. Jednakże – w przeciwieństwie do wariantu III – wariant ten jest nadal zgodny z ramami obowiązującej dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, użytkownicy są lepiej informowani i obowiązują minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej budynków, co pozwala uniknąć nieoptymalnych interwencji w budynkach.

Wariant III: Poprawa wdrożenia przy dalszej harmonizacji i wyższym poziomie ambicji

Ten wariant strategiczny jest najbardziej ambitny i wykracza poza obecne podejście dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków oraz nakłada na właścicieli budynków obowiązek renowacji ich budynków.

Porównanie trzech wariantów strategicznych prowadzi do następujących wniosków:

- Wariant I koncentruje się na ciągłym egzekwowaniu obowiązującej dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków przy jednoczesnym wspieraniu państw członkowskich poprzez zapewnienie wytycznych i wsparcia. Zdolność do wykorzystania możliwości ulepszeń zidentyfikowanych w sprawozdaniu z ewaluacji i konsultacjach publicznych w celu dalszego usprawnienia usuwania barier dla efektywności energetycznej w budynkach nie zostanie wykorzystana.
- Wariant III obejmuje ambitne środki mające na celu zwiększenie wskaźnika renowacji, a co za tym idzie, jego skutki są bardzo duże. Wprowadza się w nim znaczne zmiany w sektorze budynków, w szczególności poprzez nałożenie obowiązku renowacji tysięcy budynków. Jednakże środek ten wiąże się z pewnymi kwestiami, takimi jak obowiązkowe inwestycje, których nie można by uznać za opłacalne z finansowego punktu widzenia. Wzbudza on również obawy dotyczące kwestii praktycznych (np. dalszej harmonizacji metod obliczania charakterystyki energetycznej lub świadectw charakterystyki energetycznej) i można sądzić, że nie jest w pełni zgodny z zasadą pomocniczości (np. obowiązek renowacji budynków w przypadku zmiany własności lub najmu, publiczne wsparcie finansowe na rzecz termomodernizacji budynków oraz obowiązkowe szkolenia dla przedstawicieli sektora budowlanego i instalacyjnego).
- Preferowany jest wariant II, ponieważ najlepiej odpowiada wynikom i wnioskom z ewaluacji dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków oraz istniejącym ramom prawnym. W tym wariantcie wprowadzane są istotne usprawnienia i uproszczenia dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i ogólnych ram regulacyjnych i spowoduje on całościową poprawę

charakterystyki energetycznej budynków poprzez ukierunkowane zmiany, umożliwiając jednocześnie wysoki poziom elastyczności wdrożenia na szczeblu krajowym w następujący sposób:

- Umożliwia on pozostawienie dotychczasowego umiarkowanego zakresu będącego podstawą dla działań UE na rzecz budowania efektywności przy jednoczesnym zagwarantowaniu zasady pomocniczości, proporcjonalności i opłacalności oraz pozostawieniu państwom członkowskim znacznej elastyczności.
- Zachowuje on najważniejsze cele, zasady i ogólną strukturę dyrektywy, które funkcjonują sprawnie i są wspierane przez zainteresowane strony, w tym państwa członkowskie.
- Obejmuje on jedynie ukierunkowane zmiany, umożliwiając ciągłość wdrożenia kluczowych przepisów obecnej dyrektywy, które już przynoszą efekty i są opłacalne.
- Zachowuje równowagę między wytycznymi a ograniczonymi zmianami prawnymi w celu wprowadzenia nowych ukierunkowanych przepisów, dotyczących szczególnie kwestii istniejących budynków oraz powiązania z finansowaniem.

W nawiązaniu do europejskiej strategii na rzecz mobilności niskoemisyjnej i opierając się na wiodącym przykładzie niektórych państw członkowskich, preferowany wariant obejmuje również propozycję wprowadzenia środka wspierającego rozwój elektromobilności oraz przyczynia się do dalszej dekarbonizacji gospodarki.

Szacowane skutki przedstawiają się następująco:

- Skutki gospodarcze: niewielki korzystny wpływ na wzrost gospodarczy, ze względu na dodatkowe inwestycje w dziedzinie efektywności energetycznej i zmniejszenie importu energii, impuls w branży budowlanej i projektowej, co jest ściśle związane z dodatkowymi inwestycjami, korzystny wpływ na sektor izolacji i szkła płaskiego oraz inwestycje w renowację budynków, na czym korzystają szczególnie MŚP.
- Skutki społeczne: wpływ na zatrudnienie będzie odzwierciedlał tendencję analogiczną do PKB, choć na mniejszą skalę. Poprawa wewnętrznego klimatu doprowadzi do znacznego zmniejszenia śmiertelności, zachorowalności i kosztów opieki zdrowotnej. Przewiduje się umiarkowany korzystny wpływ na ubóstwo energetyczne.
- Wpływ na środowisko: emisje gazów cieplarnianych zmniejszą się nieznacznie we wszystkich państwach członkowskich.

• **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Ujęte razem środki preferowanego wariantu strategicznego zmniejszyłyby obciążenia administracyjne związane z dyrektywą w sprawie charakterystyki energetycznej budynków o 98,1 mln EUR rocznie. Obliczenie wpływu na obciążenia administracyjne dla preferowanego wariantu można znaleźć w załączniku 9 do oceny skutków.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet UE.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Niniejszy wniosek nie przewiduje zmiany obecnych obowiązków sprawozdawczych państw członkowskich. Przyszły wniosek ustawodawczy w sprawie zarządzania unią energetyczną zapewni wprowadzenie przejrzystego i wiarygodnego systemu planowania, sprawozdawczości i monitorowania na podstawie zintegrowanych krajowych planów w zakresie energii i klimatu oraz uproszczonych sprawozdań z postępów składanych przez państwa członkowskie zawierających regularne oceny wdrażania krajowych planów w zakresie pięciu wymiarów unii energetycznej. Zmniejszy to obciążenie administracyjne państw członkowskich, lecz pozostawia Komisji możliwość monitorowania postępów państw członkowskich w realizacji celów w zakresie efektywności energetycznej oraz ogólnego celu UE.

We wniosku wprowadza się nowe wymogi, które będą monitorowane w ramach dekarbonizacji budynków, renowacji budynków, systemów technicznych budynków, zachęt finansowych i barier rynkowych, natomiast upraszcza się wymogi dotyczące nowych budynków w zakresie przeglądów systemów ogrzewania i klimatyzacji oraz sporządzania sprawozdań z takich kontroli.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną ma na celu zmniejszenie i uproszczenie obowiązków państw członkowskich w zakresie sprawozdawczości i planowania, jak również obowiązków Komisji w zakresie monitorowania. Wspomniany wniosek przewiduje również ustanowienie iteracji między państwami członkowskimi i Komisją na potrzeby wspólnej realizacji celów unii energetycznej. Plany i sprawozdania wymagane na podstawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie zarządzania powinny umożliwić Komisji ocenę i monitorowanie postępów państw członkowskich w realizacji celów dyrektywy.

W dyrektywie wprowadza się następujące zmiany:

- definicja systemu technicznego budynku w art. 2 pkt 3 zostaje rozszerzona, tak aby uwzględnić wytwarzanie energii elektrycznej na miejscu oraz infrastrukturę wbudowaną na potrzeby elektromobilności;
- obecny art. 4 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej został przeniesiony do niniejszej dyrektywy w celu zapewnienia wyższego stopnia spójności i będzie dodatkowo obejmował kwestie związane z ubóstwem energetycznym, wsparciem na rzecz inteligentnego finansowania renowacji budynków i wizją dekarbonizacji budynków do roku 2050, z konkretnymi kluczowymi etapami w 2030 r. Długoterminowe strategie renowacji budynków będą stanowiły część (załączoną do) zintegrowanych krajowych planów w zakresie energii i klimatu i zostaną notyfikowane Komisji przez państwa członkowskie do dnia 1 stycznia 2019 r. w odniesieniu do okresu po 2020 r., zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu w

sprawie zarządzania unią energetyczną. Strategia ta będzie obejmować renowację krajowych zasobów budynków mieszkalnych i niemieskalnych;

- art. 6 dotyczący budynków nowych został uproszczony dzięki ograniczeniu go do rozwiązania określonego w ocenie skutków jako najbardziej użyteczne, tj. do ogólnego wymogu, aby budynki nowe spełniały minimalne wymogi w zakresie charakterystyki energetycznej. Inne przepisy, które były bardziej uciążliwe, zostały usunięte.
- art. 8 został zaktualizowany w celu uwzględnienia zmienionej definicji systemu technicznego budynku. W nowym ustępie wprowadzono wymogi w zakresie:
 - a) infrastruktury na potrzeby elektromobilności; w nowych budynkach niemieskalnych o więcej niż dziesięciu miejscach parkingowych, a także w budynkach niemieskalnych o więcej niż dziesięciu miejscach parkingowych poddawanych gruntownym renowacjom, jedno na dziesięć miejsc do parkowania będzie musiało być przystosowane do wymogów elektromobilności. Powyższe będzie mieć zastosowanie do wszystkich budynków niemieskalnych o więcej niż dziesięciu miejscach parkingowych, począwszy od 2025 roku, z uwzględnieniem budynków, w których instalacja punktów ładowania odbywa się w ramach zamówień publicznych. Nowe budynki mieszkalne o więcej niż dziesięciu miejscach parkingowych oraz budynki mieszkalne poddawane gruntownym renowacjom będą musiały posiadać wbudowane okablowanie na potrzeby ładowania pojazdów elektrycznych. Państwa członkowskie będą mogły zdecydować o wyłączeniu z tego wymogu budynków będących własnością MŚP i zajmowanych przez takie przedsiębiorstwa oraz budynków publicznych objętych zakresem dyrektywy w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych⁷;
 - b) wzmocnienia wykorzystania systemów elektronicznego monitorowania, automatyki i sterowania w celu usprawnienia przeglądów; oraz
 - c) wprowadzenia „wskaźnika inteligentnego działania” określającego gotowość budynku do dostosowania swojego funkcjonowania do potrzeb użytkownika i sieci oraz do poprawy swojej charakterystyki.
- Artykuł 10 został zaktualizowany w celu uwzględnienia dwóch nowych przepisów dotyczących wykorzystania świadectw charakterystyki energetycznej w celu oceny oszczędności wynikających z renowacji finansowanych ze środków publicznych w drodze porównania świadectw charakterystyki energetycznej przed renowacją i po renowacji; ponadto w przypadku budynków publicznych o powierzchni powyżej określonego progu należy podawać ich charakterystyki energetyczne;
- art. 14 i 15 dotyczące przeglądów zostały uproszczone, natomiast bardziej skuteczne podejścia do regularnych przeglądów są wdrażane za pomocą zaktualizowanych art. 14 i 15 i mogą być wykorzystywane w zastępstwie w celu zapewnienia utrzymania charakterystyki budynku lub jej poprawy; oraz

⁷

Dz.U. L 307 z 28.10.2014, s. 1.

- załącznik I został zaktualizowany w celu poprawy przejrzystości i spójności w zakresie sposobu wyznaczania efektywności energetycznej na szczeblu krajowym lub regionalnym oraz w celu uwzględnienia znaczenia środowiska wewnętrznego.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 194 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia Europejska jest zaangażowana w działania na rzecz zrównoważonego, konkurencyjnego, bezpiecznego i niskoemisyjnego systemu energetycznego. Unia energetyczna i ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 ustanawiają ambitne zobowiązania Unii do dalszego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych (o co najmniej 40 % do 2030 r. w porównaniu z 1990 r.), zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii (o co najmniej 27 %) oraz uzyskania oszczędności energii w wysokości co najmniej 27 % (poziom ten zostanie poddany przeglądowi z myślą o poziomie unijnym wynoszącym 30 %³), a także do wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego, konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju Europy.
- (2) Aby zrealizować te cele, przegląd (w 2016 r.) przepisów dotyczących efektywności energetycznej łączy: (i) ponowną ocenę celu UE w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r., zgodnie z żądaniem Rady Europejskiej z 2014 r.; (ii) przegląd kluczowych artykułów dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej i dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków; (iii) wzmocnienie

¹ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

³ EUCO 169/14, CO EUR 13, KONKL. 5, Bruksela, 24 października 2014 r.

sprzyjających warunków finansowania, z uwzględnieniem europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), co ostatecznie przyczyni się do poprawy warunków finansowych dla inwestycji w zakresie efektywności energetycznej na rynku

- (3) W art. 19 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE⁴ nałożono na Komisję obowiązek przeprowadzenia najpóźniej do dnia 1 stycznia 2017 r. przeglądu w świetle zdobytego doświadczenia i postępów poczynionych podczas jej stosowania, a w razie potrzeby do przedstawienia propozycji.
- (4) Aby się przygotować do tego przeglądu, Komisja podjęła szereg kroków w celu zebrania dowodów pokazujących, w jaki sposób dyrektywa 2010/31/UE została wdrożona w państwach członkowskich, ze szczególnym uwzględnieniem tego, co można poprawić.
- (5) Wyniki ewaluacji i oceny skutków wskazywały, że konieczny jest szereg zmian w celu wzmocnienia obecnych przepisów dyrektywy 2010/31/UE i uproszczenia niektórych jej aspektów.
- (6) Unia Europejska jest zaangażowana w działania na rzecz rozwoju bezpiecznego, konkurencyjnego i niskoemisyjnego systemu energetycznego do roku 2050⁵. Aby zrealizować ten cel, państwa członkowskie i inwestorzy potrzebują wyznaczenia kluczowych etapów w celu zagwarantowania dekarbonizacji budynków do roku 2050. W celu zapewnienia wspomnianej dekarbonizacji zasobu budynków do roku 2050 państwa członkowskie powinny określić etapy pośrednie na drodze do osiągnięcia średnioterminowych (do roku 2030) i długoterminowych celów (do roku 2050).
- (7) Przepisy dotyczące długoterminowych strategii renowacji przewidziane w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE⁶ należy przenieść do dyrektywy 2010/31/UE, z którą są bardziej spójne.
- (8) Programy dotyczące jednolitego rynku cyfrowego i unii energetycznej powinny zostać do siebie dopasowane i służyć wspólnym celom. Cyfryzacja systemu energetycznego w szybkim tempie zmienia uwarunkowania energetyczne, począwszy od integracji energii ze źródeł odnawialnych poprzez inteligentne sieci, aż po budynki przygotowane do obsługi inteligentnych sieci. W celu przeprowadzenia cyfryzacji sektora budynków należy zapewnić ukierunkowane zachęty, aby wspierać systemy przygotowane do obsługi inteligentnych sieci i rozwiązania cyfrowe w środowisku zabudowanym.
- (9) Aby dostosować niniejszą dyrektywę do postępu technicznego, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów prawnych zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w celu uzupełnienia dyrektywy poprzez określenie wskaźnika inteligentnego działania i umożliwienie jego wdrożenia. Wskaźnika

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).

⁵ Komunikat w sprawie *Planu działań w dziedzinie energii do 2050 r.* (COM(2011) 885 final).

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

inteligentnego działania należy używać w celu zmierzenia zdolności budynków do wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych i systemów elektronicznych do optymalizacji eksploatacji i prowadzenia interakcji z siecią. Wskaźnik inteligentnego działania spowoduje wzrost wiedzy właścicieli budynków i ich użytkowników na temat wartości związanej z automatyką budynku i elektronicznym monitorowaniem systemów technicznych budynku, a użytkownikom da pewność co do faktycznych oszczędności z tytułu tych nowych ulepszonych funkcjonalności.

- (10) Innowacje i nowe technologie umożliwiają również wspieranie przez budynki globalnej dekarbonizacji gospodarki. Budynki mogą na przykład lewarować rozwój infrastruktury niezbędnej do inteligentnego ładowania pojazdów elektrycznych oraz zapewniać bazę dla państw członkowskich, jeżeli zdecydują się one na wykorzystanie akumulatorów samochodowych jako źródła energii. Aby uwzględnić ten cel należy rozszerzyć definicję systemów technicznych budynku.
- (11) W ocenie skutków zidentyfikowano dwa istniejące zbiory przepisów, których cel może zostać osiągnięty w sposób bardziej efektywny w porównaniu z obecną sytuacją. Po pierwsze, obowiązek przeprowadzenia studium wykonalności dotyczącego wysoko efektywnych systemów alternatywnych przed rozpoczęciem budowy jest zbędnym obciążeniem. Po drugie, przepisy dotyczące przeglądów systemów ogrzewania i klimatyzacji uznano za niezapewniające w wystarczająco efektywny sposób charakterystyki początkowej oraz charakterystyki trwałej przedmiotowych systemów technicznych. Nawet tanie rozwiązania techniczne o bardzo krótkim okresie zwrotu, takie jak bilansowanie hydrauliczne systemu ogrzewania i montaż/wymiana zaworów termostatycznych, nie są obecnie uwzględniane w wystarczającym stopniu. Przepisy dotyczące przeglądów zostały zmienione w celu zapewnienia lepszych wyników przeglądów.
- (12) Zwłaszcza w przypadku dużych instalacji, automatyka budynków i elektroniczne monitorowanie systemów technicznych budynku okazały się skutecznymi środkami zastępczymi dla przeglądów. Instalację takich urządzeń należy uznać za najbardziej efektywną pod względem kosztowym alternatywę dla przeglądów w dużych budynkach niemieszkalnych i budynkach wielorodzinnych o dostatecznej wielkości, które umożliwiają uzyskanie okresu zwrotu nieprzekraczającego trzech lat. Usunięto zatem obecną możliwość wyboru środków alternatywnych. W przypadku małych instalacji dokumentacja charakterystyki systemu sporządzona przez instalatorów oraz rejestracja takich informacji w bazach danych świadectw charakterystyki energetycznej potwierdzi weryfikację spełnienia minimalnych wymogów określonych dla wszystkich systemów technicznych budynku i wzmocni rolę świadectw charakterystyki energetycznej. Ponadto istniejące regularne przeglądy bezpieczeństwa i planowane prace konserwacyjne będą nadal okazją do bezpośredniego doradztwa w zakresie poprawy efektywności energetycznej.
- (13) Aby zapewnić jak najlepsze ich wykorzystanie na potrzeby renowacji budynków, środki finansowe dotyczące efektywności energetycznej powinny zostać powiązane z gruntownością renowacji, którą należy oceniać na podstawie porównania świadectw charakterystyki energetycznej wydanych przed renowacją i po renowacji.

- (14) Dostęp do finansowania jest łatwiejszy, gdy są dostępne solidne informacje. Budynki użytku publicznego o całkowitej powierzchni użytkowej powyżej 250 m² powinny zatem zostać objęte obowiązkiem podawania swojego rzeczywistego zużycia energii.
- (15) Obecne niezależne systemy kontroli świadectw charakterystyki energetycznej należy wzmocnić w celu zapewnienia dobrej jakości świadectw, które będzie można wykorzystać do przeprowadzania kontroli zgodności i opracowywania danych statystycznych dotyczących regionalnych/krajowych zasobów budynków. Wysokiej jakości dane na temat zasobów budynków są niezbędne i można je częściowo uzyskać z rejestrów i baz danych dotyczących świadectw charakterystyki energetycznej, opracowywanych i prowadzonych obecnie przez prawie wszystkie państwa członkowskie.
- (16) Aby osiągnąć cele polityki w zakresie efektywności energetycznej budynków, należy poprawić przejrzystość świadectw charakterystyki energetycznej poprzez zagwarantowanie, że wszystkie parametry niezbędne do obliczeń, zarówno w odniesieniu do certyfikacji, jak i do minimalnych wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej, są określone i stosowane jednolicie. Państwa członkowskie powinny wprowadzić adekwatne środki, aby, na przykład, dopilnować, by parametry instalowanych, wymienianych lub modernizowanych systemów technicznych budynku były dokumentowane do celów certyfikacji budynków i kontroli zgodności.
- (17) W zaleceniu Komisji (UE) 2016/1318 z dnia 29 lipca 2016 r. dotyczącym budynków o niemal zerowym zużyciu energii pokazano, w jaki sposób wdrożenie dyrektywy mogłoby jednocześnie zapewnić transformację zasobu budynków oraz przejście na bardziej zrównoważone dostawy energii, co wspiera również strategię grzewczą i chłodniczą⁷. W celu zapewnienia odpowiedniego wdrożenia ramy ogólne dotyczące obliczania charakterystyki energetycznej budynków powinny zostać zaktualizowane z wykorzystaniem prac wykonanych przez Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN) na podstawie mandatu M/480 udzielonego przez Komisję Europejską.
- (18) Przepisy niniejszej dyrektywy nie powinny stanowić dla państw członkowskich przeszkody dla ustanowienia bardziej ambitnych wymogów w zakresie efektywności energetycznej na poziomie budynków i dla elementów budynków, pod warunkiem że takie środki są zgodne z przepisami unijnymi. Jest rzeczą zgodną z celami niniejszej dyrektywy oraz dyrektywy 2012/27/UE, aby takie wymogi mogły, w pewnych okolicznościach, ograniczać instalację lub wykorzystanie produktów podlegających innym stosownym przepisom harmonizacyjnym Unii, pod warunkiem że tego rodzaju wymogi nie stanowią nieuzasadnionej bariery rynkowej.
- (19) Cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie zmniejszenie energii potrzebnej do zaspokojenia zapotrzebowania na energię związanego z typowym użytkowaniem budynków, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające samodzielnie. Realizację celów dyrektywy można bardziej skutecznie zapewnić poprzez działanie na szczeblu Unii, ponieważ gwarantuje ono spójność podzielanych celów, zrozumienie i impuls polityczny. W związku z powyższym Unia przyjmuje środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5

⁷ COM(2016) 51 final.

Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, również określoną we wspomnianym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

- (20) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną z dnia 28 września 2011 r. państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁸, państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (21) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę 2010/31/UE,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

W dyrektywie 2010/31/UE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. „system techniczny budynku” oznacza urządzenia techniczne do ogrzewania, chłodzenia, wentylacji, ciepłej wody użytkowej, wbudowane oświetlenie, systemy automatyki i sterowania, wytwarzanie energii elektrycznej na miejscu, infrastrukturę wbudowaną na potrzeby elektromobilności, bądź kombinację takich systemów, w tym systemy wykorzystujące energię ze źródeł odnawialnych, w budynku lub module budynku;”;
- 2) po art. 2 dodaje się art. 2a „Długoterminowa strategia na rzecz renowacji”, która zostanie przedłożona zgodnie ze zintegrowanymi planami w zakresie energii i klimatu określonymi w rozporządzeniu (UE) **XX/20XX** [w sprawie zarządzania unią energetyczną]:
- a) ustęp pierwszy zawiera treść art. 4 dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej⁹, z wyjątkiem ostatniego akapitu;
- b) dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:
- „2. W ramach długoterminowej strategii na rzecz renowacji, o której mowa w ust. 1, państwa członkowskie ustalają plan działania zawierający jasno określone kluczowe etapy i środki służące realizacji długoterminowego celu na 2050 r. zakładającego dekarbonizację krajowych zasobów budynków, wraz z konkretnymi kluczowymi etapami do roku 2030.
- Długoterminowa strategia na rzecz renowacji przyczynia się ponadto do złączenia ubóstwa energetycznego.

⁸ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

⁹ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 13.

3. W celu ukierunkowania decyzji inwestycyjnych, o których mowa w ust. 1 lit. d), państwa członkowskie wprowadzają mechanizmy:

- a) agregacji projektów, aby ułatwić inwestorom sfinansowanie renowacji, o których mowa w ust. 1 lit. b) i c);
- b) ograniczania ryzyka dotyczącego działań w zakresie efektywności energetycznej dla inwestorów i sektora prywatnego; oraz
- c) wykorzystania funduszy publicznych do lewarowania dodatkowych inwestycji w sektorze prywatnym oraz zaradzenia niedoskonałościom rynku.”;

3) w art. 6 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ust. 1 skreśla się akapit drugi;
- b) skreśla się ust. 2 i 3;

4) w art. 7 skreśla się akapit piąty;

5) w art. 8 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ust. 1 skreśla się akapit trzeci;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwa członkowskie zapewniają, aby we wszystkich nowych budynkach niemieszkalnych i we wszystkich istniejących budynkach niemieszkalnych poddawanych gruntownym renowacjom, o więcej niż dziesięciu miejscach parkingowych, co najmniej jedno na dziesięć miejsc parkingowych było wyposażone w punkt ładowania w rozumieniu dyrektywy 2014/94/UE w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych¹⁰, który jest zdolny do włączania i wyłączania ładowania w odpowiedzi na sygnały cenowe. Powyższy wymóg ma zastosowanie do wszystkich budynków niemieszkalnych o więcej niż dziesięciu miejscach parkingowych od dnia 1 stycznia 2025 r.

Państwa członkowskie mogą zdecydować o nieustanowieniu lub niestosowaniu wymogów, o których mowa w poprzednim akapicie, do budynków będących własnością małych i średnich przedsiębiorstw i zajmowanych przez takie przedsiębiorstwa określone w tytule I załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby nowe budynki mieszkalne i budynki mieszkalne poddawane gruntownym renowacjom, o więcej niż dziesięciu miejscach parkingowych, posiadały wbudowane okablowanie umożliwiające instalację punktów ładowania pojazdów elektrycznych dla każdego miejsca parkingowego.

¹⁰

Dz.U. L 307 z 28.10.2014, s. 1.

4. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o nieustanowieniu lub niestosowaniu wymogów, o których mowa w ust. 2 i 3, do budynków publicznych, które są już objęte zakresem dyrektywy 2014/94/UE.”;

c) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Państwa członkowskie zapewniają, aby – w przypadku gdy system techniczny budynku jest instalowany, wymieniany lub modernizowany – ocena ogólnej charakterystyki energetycznej całego zmodyfikowanego systemu była przeprowadzana, dokumentowana i przekazywana właścicielowi budynku, tak aby pozostała ona dostępna na potrzeby weryfikacji zgodności z zestawem minimalnych wymogów zgodnie z ust. 1 oraz wydania świadectw charakterystyki energetycznej. Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje te zostały zawarte w krajowej bazie świadectw charakterystyki energetycznej, o której mowa w art. 18 ust. 3.

6. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych – zgodnie z art. 23 – uzupełniających dyrektywę o definicję „wskaźnika inteligentnego działania” oraz o warunki, zgodnie z którymi wskaźnik inteligentnego działania będzie podawany jako dodatkowa informacja dla przyszłych nowych najemców lub nabywców.

Wskaźnik inteligentnego działania obejmuje cechy elastyczności, wzmocnione funkcje i możliwości związane z większą liczbą wzajemnie połączonych i wbudowanych urządzeń inteligentnych, zintegrowanych w ramach konwencjonalnych systemów technicznych budynku. Takie cechy zwiększają możliwości użytkowników i samego budynku do reagowania na wymogi w zakresie komfortu lub eksploatacji, stanowią część reagowania na zapotrzebowanie i przyczyniają się do optymalnego, sprawnego i bezpiecznego działania różnych systemów energetycznych i infrastruktury lokalnej, do której dany budynek jest podłączony.”;

6) w art. 10 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Państwa członkowskie łączą środki finansowe dotyczące poprawy efektywności energetycznej przy renowacji budynków z oszczędnościami w zakresie efektywności energetycznej osiągniętymi w wyniku renowacji. Oszczędności te ustala się poprzez porównanie świadectw efektywności energetycznej wydanych przed renowacją i po niej.”;

b) dodaje się ust. 6a i 6b w brzmieniu:

„6a. W przypadku gdy państwa członkowskie wdrażają bazę danych na potrzeby rejestracji świadectw charakterystyki energetycznej, musi ona umożliwiać uzyskiwanie informacji o zużyciu energii budynków, które się w niej znajdują, bez względu na ich wielkość i kategorię. Baza danych musi zawierać dane o rzeczywistym zużyciu energii budynków często odwiedzanych przez społeczeństwo, o powierzchni użytkowej przekraczającej 250 m², które to dane muszą być regularnie aktualizowane.

6b. Zagregowane i zanonimizowane dane zgodne z unijnymi wymogami dotyczącymi ochrony danych muszą być udostępniane na żądanie przynajmniej organom publicznym do celów statystycznych i badawczych.”;

7) w art. 14 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie określają niezbędne środki w celu ustanowienia regularnego przeglądu dostępnych części systemów używanych do ogrzewania budynków, takich jak źródło ciepła, system sterowania i pompy recyrkulacyjne dla budynków niemieszkalnych o całkowitym zużyciu energii pierwotnej przekraczającym 250 MWh oraz dla budynków mieszkalnych ze scentralizowanym systemem technicznym budynku o łącznej skutecznej mocy znamionowej powyżej 100 kW. Przedmiotowy przegląd musi obejmować ocenę sprawności kotła i dobrania kotła do wymogów grzewczych budynku. Ocena dobrania kotła nie musi być powtarzana, o ile nie wprowadzono w międzyczasie zmian w systemie grzewczym lub wymogach grzewczych dotyczących budynku.”;

b) ust. 2, 3, 4 i 5 otrzymują następujące brzmienie:

„2. Zamiast stosowania ust. 1 państwa członkowskie mogą ustanowić wymogi w celu zapewnienia, aby budynki niemieszkalne o całkowitym zużyciu energii pierwotnej przekraczającym 250 MWh rocznie zostały wyposażone w systemy automatyki i sterowania dla budynków. Systemy te muszą umożliwiać:

- a) ciągłe monitorowanie, analizowanie i dostosowywanie zużycia energii;
- b) analizę porównawczą efektywności energetycznej budynku, wykrywanie utraty efektywności systemów technicznych budynku oraz informowanie osoby odpowiedzialnej za obiekty lub zarządzanie infrastrukturą techniczną budynku o możliwościach poprawy efektywności energetycznej;
- c) komunikację z połączonymi systemami technicznymi budynku i innymi urządzeniami w budynku, a także interoperacyjność z systemami technicznymi budynku w zakresie różnych rodzajów technologii zastrzeżonych, urządzeń i producentów

3. Zamiast stosowania ust. 1 państwa członkowskie mogą ustanowić wymogi w celu zapewnienia, aby budynki mieszkalne ze scentralizowanymi systemami technicznymi budynku o łącznej skutecznej mocy znamionowej powyżej 100 kW były wyposażone w:

- a) ciągłe monitorowanie elektroniczne dokonujące pomiarów sprawności systemów i informujące właścicieli lub zarządców budynków, gdy następuje jej znaczny spadek i gdy potrzebne jest serwisowanie systemu; oraz

- b) skuteczne funkcje sterowania w celu zapewnienia optymalnego wytwarzania, dystrybucji i wykorzystywania energii.”;

8) w art. 15 wprowadza się następujące zmiany:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie określają niezbędne środki w celu ustanowienia regularnego przeglądu dostępnych części systemów klimatyzacji budynków niemieszkalnych o całkowitym zużyciu energii pierwotnej przekraczającym 250 MWh oraz dla budynków mieszkalnych ze scentralizowanym systemem technicznym budynku o łącznej skutecznej mocy znamionowej powyżej 100 kW. Przegląd musi obejmować ocenę sprawności klimatyzacji i jej dobrania do wymogów chłodniczych budynku. Ocena dobrania nie musi być powtarzana, o ile nie wprowadzono w międzyczasie zmian w systemie klimatyzacji lub wymogach chłodniczych budynku.”;

- b) ust. 2, 3, 4 i 5 otrzymują następujące brzmienie:

„2. Zamiast stosowania ust. 1 państwa członkowskie mogą ustanowić wymogi w celu zapewnienia, aby budynki niemieszkalne o całkowitym zużyciu energii pierwotnej przekraczającym 250 MWh rocznie zostały wyposażone w systemy automatyki i sterowania dla budynków. Systemy te muszą umożliwiać:

- a) ciągłe monitorowanie, analizowanie i dostosowywanie zużycia energii;
- b) analizę porównawczą efektywności energetycznej budynku, wykrywanie utraty efektywności systemów technicznych budynku oraz informowanie osoby odpowiedzialnej za obiekty lub zarządzanie infrastrukturą techniczną budynku o możliwościach poprawy efektywności energetycznej;
- c) komunikację z połączonymi systemami technicznymi budynku i innymi urządzeniami w budynku, a także interoperacyjność z systemami technicznymi budynku w zakresie różnych rodzajów technologii zastrzeżonych, urządzeń i producentów

3. Zamiast stosowania ust. 1 państwa członkowskie mogą ustanowić wymogi w celu zapewnienia, aby budynki mieszkalne ze scentralizowanymi systemami technicznymi budynku o łącznej skutecznej mocy znamionowej powyżej 100 kW były wyposażone w:

- a) ciągłe monitorowanie elektroniczne dokonujące pomiarów sprawności systemów i informujące właścicieli lub zarządców budynków, gdy następuje jej znaczny spadek i gdy potrzebne jest serwisowanie systemu; oraz
- b) skuteczne funkcje sterowania w celu zapewnienia optymalnego wytwarzania, dystrybucji i wykorzystywania energii.”;

9) w art. 19 wyrażenie „2017” zastępuje się wyrażeniem „2028”;

10) w art. 20 ust. 2 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie dostarczają właścicielom lub najemcom budynków w szczególności informacje o świadectwach charakterystyki energetycznej, o tym, czemu one służą i jaki jest ich cel, o opłacalnych ekonomicznie sposobach poprawy charakterystyki energetycznej budynku oraz, w stosownych przypadkach, o instrumentach finansowych dostępnych w celu poprawy charakterystyki energetycznej budynku.”;

11) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 23

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 5, 8 i 22, podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 5, 8 i 22, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia *[date of the entry into force...]*.

3. Przekazanie uprawnienia, o którym mowa w art. 5, 8 i 22, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.¹¹.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 5, 8 i 22 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”;

12) skreśla się art. 24 i 25;

13) Załączniki zostają zmienione zgodnie z załącznikiem do niniejszej dyrektywy.

¹¹ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

Artykuł 2

Skreśla się przepisy art. 4 dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej¹², z wyjątkiem jego ostatniego akapitu.

Artykuł 3

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia XXXX [*Please insert the date 12 months following the date of entry into force*]. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 4

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 5

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

¹² Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 13.